КОШТ 2 РУБ.

Пралетарыі усіх краеў, злучайцеся!

Савецкая Беларусь

Адрэс рэдакцыі і адміністрацыі:
Менск, Літэрацка-выдавецкі аддзел Палітычнага ўпраўленьня Заходняга хронту.

ВЫДАННЬ РЭУКОМУ САЦЫЯЛІСТКАЙ САВЕЦКАЙ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСІ.

№ 21 (31). Серада, 8-га верасьня 1920 г

Новая Савецкая Рэспубліка.

У сям'ю савецкіх сацыялістскіх Рэспублік увайшоў новы сябар—Аўтаномная Кіргізкая Сацыялістская Савецкая Рэспубліка.

Кіргізкі працоўны народ увесь час да рэвалюцыі знаходзіўся на палажэньні пасынка Расеі. Царскае правіцельства толькі і ўспамінала аб ім, калі яму трэ' было сабіраць з яго якіе-колечы падаткі, ці высасваць з яго сокі праз аднацьце жывёлы і іншай маемасьці.

Ні школ, ні бальніц, ніякіх адзнакаў ля культурнага будаўніцтва ля кіргізкага народу не давалася. Ён жыў бязпраўным, цёмным, сам сабою, па волі лёсу, як і многіе-многіе народнасьці, меўшые здарэньне быць пад вартоўнай аховаю царскага чыноўніка. І як усе другіе народы, кіргізаў давілі бязьлітасна хваробы, мучыў голад, і праводзілі ўсе іншые бядоты, злучаные цесна з жыцьцём занядбанага „паўдзікага“ народу. І кіргізы выміралі надта хутка, а гэта нікога не клапаціла ў царскай Расеі ні чуткі.

І хто ведае, якая-б доля сустрэла кіргізкі працоўны народ далей, каб папанаваў над Расеяй цар.

Але на шчасьце ўсіх прыгнячёных і абяздоленых, як клясавых так і нацыянальных нявольнікаў, прышла Вялікая Акцябрская Рэвалюцыя і аслабаніла працоўные народы ад усякага ўсьціску.

Усякі прыгон, усякае бяспраўе згінулі навекі.

Кожны з асобных народаў Расеі стаў вольным і раўнапраўным сябром Расейскай Фэдэрацкай Рэспублікі, кожны дастаў правы на адзначэньне.

Работніцка - Сялянскае правіцельства Расеі не пярэчыла і не пярэчыць кожнаму народу жыць па свойму, будаваць сваю долю асобна—абы на тое выказана было пажаданьне яго працоўнікаў. **Ніякіх гвалтау і насаджэньня сілаю сваіх парадкау ні воднаму народу яно не рабіла і ня робіць,** як аб тым брахліва гукаюць усе ворагі Савецкай Расеі і Вялікай Рэвалюцыі.

Прыклад з цэлым радам новых дэкрэтаваных за апошні толькі час Савецкіх аўтаномных рэспублік таму прыклад. Татарская, Башкірская, а цяпер Кіргізкая (дэкрэт ад 1 верасьня) аўтаномные рэспублікі ўзбагацілі шырокую Савецкую Фэдэрацыю Расеі. Німа сумленьня, што сьледам за гэтымі новымі рэспублікамі будуць абвешчаны і дэкрэдытованы і тые, якіе стаяць ужо на чарзе (Беларусь), каб адным моцным саюзам закрапіць вялікіе заваяваньні працоўнічай Рэвалюцыі.

А пакуль што пажадаем шчаснага жыцьця навароджанай Кіргізкай Сацыялістнай Савецкай Рэспублікі.

З. Жылуновіч.

Абарона Савецкіх Рэспублік.

(Весткі з хронту, адтрыманные ад Палявога Штабу Рэвалюцыйнага Ваеннага Савету Рэспублікі за 6-е верасьня).

Заходні хронт.

Паўдзёна ўсходней ад Беластоку адбываюцца бітвы з пераменнымі ўдачамі.

Захадней Грубяшова нашые часьці зьбілі праціўніка, захапіўшы 200 палонных.

Паудзенна-Заходні хронт.

У ваколіцы Рагаціна нашые войскі прарваўшы варожы хронт забралі ў бітве мястэчка Паткамень і захапілі палонных і чатыры гарматы.

Паудзенны хронт.

На Крымскім вучастку ў Пераяслаўскім райёне нашые войскі зноў адбілі варожы наступ з вялікімі для варага стратамі, прычым нашым агнём падбіты тры варожые танкі, з каторых два захоплены намі.

Ваенкам Палявога Штабу **Данішэўскі.**

Вакол вайны і міру.

Мірные перагаворы.

Як паведамляюць рыжскіе газэты, 6 верасьня мела прыбыць у Рыгу польская мірная дэлегацыя

За Савецкую Расею.

Французкая газ. „Юманітэ“ паведамляе, што апошняя заява Амэрыкі італьянскаму правіцельству аб расейскіх справах не выяўляе пагляду дзяржаўнага сэкратара Кольбі і яго таварышоў, якіе **лічаць неабходным безаткладна пачаць зносіны з Расеяй.** Прэзыдэнт, які паслаў гэту заяву уступіў у нязгоду з міністрамі. Кольбі паведаміў Польшчу, **што большасьць амэрыканцаў не спачуваюць таму, што Амэрыка падтрымлівае Польшчу проціў Расеі.**

Інтэрнацыянальны кангрэс маракоў і вайна.

На пасяджэньні 13 жніўня Інтэрнацыянальнага кангрэсу маракоў у Брусэлі была прынята рэзалюцыя такога зьместу, што для таго, каб не дапусьціць будучых войнаў, маракі атказуцца перавазіць войскі і амуніцыю. Гэта мера павінна ў хуткім часе прымяніцца к руска польскай вайне. Маракі катэгарычна заяўляюць аб сваім атказе перавозіць вайсковую маемасьць, прадназначаную проціў Савецкай Расеі.

„Ужо позна“.

Правіцельства Паўночных Злучаных Штатаў Амэрыкі адтрымала 300 прозьбаў ад імя ўсіх адбыўшыхся у Польшы сходаў даць помач Польшы. У Вашынгтоне (стал. Амэрыкі) думаюць, што ўжо позна даць Польшчы матар'яльную помач і лепшым дзелам было б ёй хутчэй пайсьці на заміраньне з Савецкаю Расеяй.

Як сустракаюць Чырвоную армію ў Галіччыне.

Галіцыйскіе сяляне сустракаюць чырвонаармейцаў вельмі сардэчна і просяць зараз жа мобілізаваць іх ва барацьбу з панамі. Адразу пачынаюць арганізаваць Савецкую Ўладу і партыйные Органы. Вельмі цікавяцца нашай літэратурай.

Адозва Француэкай сацыялісткай партыі.

„Ужо больш трох гадоў капіталістскіе правіцельствы Антанты гадуюць свае зла дзейскіе намеры, каб зьнішто-жыць савецкі парадак і наладзіць у Расеі такі палітычны і сацыяльны лад, які здаволіў бы іх. Савецкае правіцельства пры падтрыманьні ўсюды рабочых нанясло Антанце цэлы рад паражэньняў: паражэньне ў Архангельску і Адэсе, паражэньне Юдэніча, Калчака і Дэнікіна, паражэньне белай Фіньляндыі, а цяпер паражэньне захватніцкай, фэодальнай і клерыкальнай Польшчы, апошняга найміта англо-француэкага капіталу.

Мы будзем вітаць пабедную рэвалюцыю на Віоьле,—рэвалюцыю, якая бязупынна пасоўваецца з Усходу на Захад.

Каб у гэты вялікі момант затрымаць Чырвоную армію, якая нясе з сабою мір працоўнаму люду, Антанта пробавала мобілізаваць суме́жные з Расеяй дзяржавы, але ўсюды адтрымала адмову, бо правіцельствы апошніх самі дрыжаць перад сацыялістскай небясьпекай. Дзяржавы Антанты падгатовілі мобілізацыю сваіх уласных армій, будавалі новые пляны, якіе пагражалі давесьці да новай усясьветнай вайны.

У сучасны момант на карту пастаўлена будучнасьць пралетарыяту, яго аслабаненьне, пабеда сацыялізму ў Зўропе і ўсюды.

Абарона расейскай рэвалюцыі ёсьць пачатак усясьветнай рэвалюцыі. **Калі мы не падтрымаем яе ўсімі сіламі, якіе толькі ёсьць у нашым распараджэньні, то гэта будзе значыць, што мы здрадзілі не толькі ёй, Расейскай Рэвалюцыі, але здрадзілі Ўсясьветнай Рэвалюцыі.**

Энэргічная пастанова, прынятая ангельскай рабочай партыяй,—усе сілы і способы, каб перашкодзіць праступнай вайне,—прымусіць правіцельства да поўнай уступкі.

Антанта афіцыяльна адмовілася ад пасылкі войск, але зусім не адмовілася ад скрытнага падтрыманьня польскага імпэрыялізму і Урангэля. Яна скрытна пасылае войскі і амуніцыю, яна адпавіла блёкаду.

Няўжо вы дазволіце прадаўжаць вайну проціў Расейскай Рэвалюцыі? Мы пытаем: **Ніводнага чалавека, ніводнага граша, ніводнай кулі.**

Расейская Рэвалюцыя аддала сябе на службу пралетарыяту ўсяго сьвету. За вас яна змагаецца з нязьлічанымі ахвярамі пры аграмадных цяжарах. Яна вам нясе львіную долю вашага аслабаненьня. Так змагайцеся і вы за яе на вашай зямлі.

Мір з Савецкай Расеяй, прызнаньне таго ладу, які яна сама сабе дала—вось за што мы павінны цяпер змагацца".

Рух рэвалюцыі на усім сьвеце.

Рэвалюцыйны рух у Італіі расьце.

Рух італьянскіх рабочых мэталістаў разростаецца і прымае ўсё больш сур'ёзны характар. Рабочымі заняты 5 хвабрык у Рыме, 16 у Турыне. У Нэапалі, Бэргаме і другіх важных пунктах, асабліва ў Ламбардыі, рабочые пастанавілі рабіць розные перашкоды ў рабоце.

Перад рэвалюцыйным выбухам.

Ва ўсей Італіі пачаўся сільны рэвалюцыйны рух. У Гэнуі аб'яўлена агульная забастоўка. У Нэапалі рабочые мэталісты захапілі заводы, каторые яны занялі сваімі атрадамі. У Булоні, Тэрні і Ліворно рабочые забралі ў свае рукі розные заводы і правіцельственны склад аружжа. У Вэнэцыі Міланская работніцкая партыя кажа, што рабочые выявілі добрую дысцыплінарнасьць, і работа ва ўсіх заводах адбываецца нармальна.

Словам, уся Італія знаходзіцца на пярэдадні бальшавіцкай рэвалюцыі.

Савецкая упада у Партугаліі.

У Партугаліі ў вакрузе Алемдзезо рабочымі аб'яўлен Савецкі парадак. Правіцельства туды паслала войскі.

Рабочые пераходзяць ад слоў к дзелу.

З Вашынгтону (сталіца Злучаных Штатаў Паўночнай Амэрыкі) паведамляюць, што Чыкагскі саюз працы і Сіетльскі цэнтральны саюз рабочых аднагалосна прынялі рэзалюцыю з патрабаваньнем, каб правіцельства не давала ніякай падмогі Польшчы проціў Расеі. Чыкагскіе рабочые прырэклі аб'явіць агульную забастоўку, а ў Сіеттле арганізаваўся камітэт чыннасьці, прычым рабочые прасілі Гомпэрса склікаць выканаўчы камітэт амэрыканскага саюзу працы.

Да III Інтэрнацыяналу.

Савет рэвалюцыйных рабочых сацыял-дэмакратаў у Вэне (Аўстрыя) аб'явіў, што яго сябры лічаць сябе прыхільнікамі III Інтэрнацыяналу і будуць падаваць галасы за камуністаў.

Кангрэс прафэсыянальных саюзаў.

Паведамляюць, што 22 жніўня ў Бамбеі (Індыя) адчыніўся кангрэс прафэсыянальных рабочых Індыстану.

У Карэі.

Усе сэкрэтные распараджэньні часовага правіцельства, прызнанага ўсімі карэйцамі, выпаўняюцца акуратна.

„Родные з'явы".

„Маленькі фэльетон".

Вучыцель Ясь,
Працуючы ў Бабруйску,
Хоць сам і беларус,
Шчытае за прымус
Вучыць дзяцей па беларуску.

Знатоўшы прымку адзін раз
У Менск паехаць, у нарабраз,
Гукаў ад злосьці ён мо з час:
„Ня трэба ў нас
Ні знаньня
Навучаньня
Па мужычы!
(Па беларуску)—
Што за звычай?
Нашлі дзела —
Шчэ й аддзелы
Беларускіе заводзіць"!
Сам крычыць, вакола ходзіць,
З злосьці тупае нагамі:
„Што за ліха гэта з вамі?"
Ледзьве сьцешылі ваяку.
А за тым ўсё болей, далей
Ўгаманілі небараку
З пяць інструкцыяў адвесьці
Ля кірунку там, на месьце.
Хлопец ўзяў, улажыў ў карманы,
А... дарогаю... й зьніштожыў
І на мейсцы – ані пісну.
Быццам гладка ўсё ішлося.

На здарэньне гэта ў Дзісьне
Гучна рэха аддалося:
Там прыяцелі-Ясюткі
К гэтым „справам" дужа чуткі:
„Гэта добра Яська робіць,
Што паганай справе шкодзіць!"
Ў пахвалу пашлі гукаці
І ў сябе каб не адстаці
К беларусам напаролісь
Ня даць граць ў тэатру „Калісь"
(Драму з часоў Рэвалюцыі 1905
[году),
А ў замену
Пару хвареаў завучылі,
І весь вечар люд вучылі
Як тут хлешчай
„Парашок здабыць ад цешчы"
Й „Маладога ў чахле бачыць" —
Трэба-ж троха падурачыць.
Хто ў театр ісьці ахвочы,
Хай даволі парагоча,
Ўмест палітыкі спрыкраўшай.

Два прыклады адабраўшы
Мы ад доўгага іх цугу,
Поўны дзіва,
Як вучыцялі услугу
Робяць цёмнаму народу —
„Пашыраюць свабоду,
Пашыраючы навуку"...
Чарнасотнікам ў угоду,
Контр-рэвалюцыі на руку.

Авадзен.

У лягэры прыхвастняу буржуазеі.

У той час, калі расейскі пралетарыят змагаецца коштам бязьлічаных ахвяраў за вызваленьне працоўнага люду з-пад ярма капіталу, у Францыі пад апекай гэтага самага капіталу сабіраліся згоднiцкiе сацыялісты на з'езьдзе II-га жоўтага інтэрнацыяналу. Адны з іх зрабіліся міністрамі ў каралёў. Другіе працуюць у згодзе з буржуазнымі міністратамі. Трэцьціе, дай шоўшы да ўлады, пачалі ўжываць свой уплыў на тое, каб перашкаджаць рабочым у барацьбе з капіталам. Яшчэ так нядаўна францускіе і нямецкіе фальшывые сацыялісты былі заядлымі ворагамі паміж сабой: яшчэ так нядаўна яны на старане сваіх правіцельстваў прызывалі рабочых да ўзаемнай бойні. Цяпер усё старое яны перадалі забыцьцю. Шэйдэман прызнаў, што вінавайцам вайны быў Вільгэльм, што ён, Шэйдэман, зрабіў памылку, падтрымліваючы Вільгэльма ў працягу 4-х гадоў. „Сацыялісты" здаволены. Здаволены і капіталісты. Калі сэмі „сацыялісты" прызналі, што толькі Вільгэльм вінават у вайне, дык хто ўжо можа іх у чым колечы вінаваціць? І капіталісты Антанты пэўна не забудуць даць у нагароду партфэль міністра яшчэ аднаму з сваіх прыхільнікаў.

Цяпер капіталісты могуць ужо пачаць новые падгатоўкі да новых войнаў. Амэрыка і Англія ўжо стаяць адзін супроціў аднаго, гатовые пачаць барацьбу за ўладарства над морам. Англія і Францыя ўжо гатовы схваціць адзін аднаго за чубы з-за вайсковай здабычы. „Вечны мір", „Ліга нацыяў", усе гэтые пекные словы былі патрэбны толькі да тых часоў, пакуль трэба было вясьці за нос абманутые народы. Але пралетарыят усей Эўропы свайго слова яшчэ не сказаў. Аднак-жа блізак той час, калі ён пакліча вінавайцаў да атпаведнасьці за „памылку", якая каштавала пятнаццаць мільёнаў ахвяраў. Пралетарыят угледзіў цяпер, што ўсе гэтые „сацыялісты" з жоўтага інтэрнацыяналу гатовы за падачку, адтрыманую ад капіталістаў, зноў кінуць мільёны працоўных людзей адзін процiў аднаго.

Працоўные грамады ўгледзілі цяпер, што чатыры гады згодвікі памагалі капіталістам абманываць іх. Гэта было, але пралетарыят гэтага болей не дапусьціць. Ён бачыць цяпер відавочна, што ўладарства капіталу даводзіць толькі да пераходу ад адной вайны да другой. Дзеля таго, каб гэтага болей ня было, патрэбна поўная і скорая пабеда над капіталам. Дзеля таго, каб мінуць цэлых радоў войн, патрэбна адна вайна ўсяго пралетарыяту процiў усіх заняволь вікаў.

Толькі поўная пабеда над капіталам дасьць пастаянны, пэўны мір, а не перадышку. Жалезным мячом ён цярэможа капітал, але перад гэтым ён жалезнай лапатай выкіне з свaeй грамады ўсіх тых здраднікаў, каторые сабраліся на з'езьдзе жоўтага Інтэрнацыяналу.

А. Вайцяхоўскі.

У Савецкай Расеі.

Гандаль з Нямеччынай.

Савецкае правіцельства зрабіла у Нямеччыне кантракт на дастаўку ў Расею 2.000 паравых машын на агульную суму 5 мільярдаў марак. Адна частка гэтых машын павінна быць привезена ў працягу васьмі месяцаў, другая—18 месяцаў пасьля. Камісар гандлёвых спраў Ломоносаў цяпер знаходзіцца ў Бэрліне, аткуль паедзе ў Швэцыю, дзе ён мае агледзець, як ідзе праца пры паравых машынах, якіе маюць быць адосланы ў Расею.

Тавараабмен.

3-га жніўня з Табольску былі атпраўлены на граніцу дзеля тавараабмену хутры. Прадстаўніку Паўночнага мора ўсяго здано 22.000 шкурак.

Барацьба з дзіцячым праступніцтвам.

У Кацярынадары Праўленьне Ўсеабучу наладзіла барацьбу з дзіцячай спэкуляцыяй і праступніцтвам. Асобая Камісія апрацавала плян аб тым, каб маладых спэкулянтаў прымушаць працаваць. Арганізуюцца дзіцячые майстэрні па вёсках.

Дзень камуністкай моладзі.

У Тамбове ў дзень камуністкай моладзі адбыліся вялізарные маніфэстацыі моладзі. Адбыліся мітынгі і суботнікі. Наогул, сьвята паміжнароднай моладзі прайшло ўдачна.

Дзецям чырвонаармейцаў.

У Ядрыне (Казаншчына) адчыняецца школа для дзяцей чырвонаармейцаў і савецкіх партыйных работнікаў. Дзецям будзе выдавацца дарма памяшканьне, харчы і абуцьцё.

Прывітаньне Чырвонай арміі.

2-ая Кацярынадарская беспартыйная рабочая нарада шле шчырае прывітаньне Чырвоным барцом Заходняга хронту, каторые стаяць грудзьмі за правы працоўнага люду, і выказвае пэўнасьць, што жалезная стойкасьць Чырвоных арлоў хутка ўціхамірыць заядлую польскую шляхту і падыміць над Варшавай Чырвоны камуністкі штандар.

Сэкратар Ананьні.

Прывітаньне Чырвонай арміі.

Нарада працоўных сялян і кіргізкіх масаў Цямірскага павету шле сваё братэрскае прывітаньне Чырвонай арміі Заходняга хронту, каторая разграміла навал белай шляхты, абяцаючы з свайго боку старацца ўсімі сіламі, каб як найхутчэй дапамагчы наладзіць работніцка-сялянскую ўладу ў братэрскай работніцкай Польшчы.

Старшыня нарады Зібараў.
Сэкратар Курманьязаў.

Чуткі з заграніцы.

Рух процiў французаў.

У Гамбурзе (у Нямеччыне) заўважылі моцную процiў-францускую агітацыю. Тамтэйшые газэты як мага стараюцца падняць грамадзянскі настрой процiў Францыі. Горад закіданы афішамі і плёкатамі, запрашаючымі прымаць удзел у процiў-францускіх маніхвэстацыях. Пасьля таго, як нямецкае правіцельства прызнала справядлівымі вымаганьні Францыі аб задаволеньні за браслаўльскі прыпадак, дзіўна, што нямецкіе ўлады дапускаюць зноў гэткіе прыпадкі, якіе процiў-француская агітацыя можа выклікаць у кожную мінуту.

Распад францускай сацыялістскай партыі.

Прыбліжаецца распад францускай сацыялістскай партыі. 19 членаў партыі выказалася процiў палітыкі Кашэна, а 15 заяўляюць сябе камуністамі.

Эмір уцек.

Па паведамленьню Туркестанскага хронту, Эміру, управіцелю Бухары, з часткаю сваіх сяброў удалося схавацца. Зроблены крокі к яго затрыманьню.

8 мі гадзінны рабочы дзень у Бэльгіі.

Бэльгійскі парлямэнт прыняў закон аб уводзе 8-мі гадзіннага дня ва ўсіх галінах прамысловасьці.

Расейскіе тавары заграніцаю.

Як паведамляюць з Рыму (Італія), у Трыест на днях прыбылі першые параходы з расейскім зярном і рудою. Чакаюць лесу і каменнага вугля.

Дастауленае дагэтуль сыр'ё каштуе 80 мільёнаў італьянскіх ліраў (нашы рублі).

У цяперашні час робяцца спробы зрабіць пастаянные ад'езды і прыезды параходаў паміж Трыэстам і Адесаю.

Польскіе апэтыты ня ведаюць меры.

Выглядзячы на ўстаноўленую дэмаркацыйную лінію паміж Польшчай і Літвою, польскіе войскі занялі Сувалкі і захапілі Аўгустова. Польскай вайсковай камісіі прапанована пакінуць літоўскіе землі. Перагаворы паміж Польшчай і Літвою перарваны.

Ахвотнікі пад відам эмігрантаў.

З Лёндану паведамляюць, што два амэрыканскіх караблі з 4.200 эмігрантамі, якіе вярталіся з Амэрыкі, прыбылі ў Данцыг. Аднак-жа ім ня быў дазволен далейшы праезд у Польшчу, і яны павінны былі вярнуцца ў Амэрыку. На караблях знаходзілася забароненая вайсковая маемасьць і ахвотнікі, адзетые ў штацкае.

Ня унімаюцца.

У Будапэшце (Вэнгрыя) ў хуткім часе пачнуцца згаворы паміж Румыніяй і Вэнгрыяй на конт закладкі саюзу супроціў Савецкае Расеі.

У лягэрах пана і барона.

Вярбоўка урангэльцаў.

У Латвіі і Эстоніі адбываецца запіс расейскіх белагвардзейцаў на параход Урангэля, які мае на днях прыбыць у Рэвель.

—

Ня выратуе.

З Рыгі паведамляюць, што расейскіе белагвардзейцы Савінкаў і Родзічаў арганізавалі ў Варшаве нацыянальны камітэт з мэтай утварэньня новай дабрахвотніцкай арміі. Камітэт карыстаецца поўным даверыем польскага правіцельства.

—

Польска-літоўскіе адносіны.

У зьвязку з захватам палякамі літоўскіх абшараў, літоўскі міністар заграгічных спраў прапануе палякам зараз-жа ачысьціць гэтые абшары і ўстанавіць дэмаркацыйную лінію, у праціўным выпадку Літва аружжам будзе бараніцца проціў пасяганьняў Польшчы на незалежнасьць Літвы.

Што робіцца на Беларусі.

Савецкае будаўніцтва ў Вілейскім павеце.

У Вілейцы адчынілі прыпынак для старых грамадзян і прытулак для дзяцей. Адбываюцца суботнікі. У павеце па вёсках з'арганізованы санітарные камісіі. У Буцлаўскай воласьці з'арганізованы камуністкая ячэйка і саюз моладзі; ставяцца спэктаклі; арганізован хор. Адчынена хата чытальня. Адбылося 6 мітынгаў, 1 лекцыя і 6 гутарак. У Крычынскай вол. залажылася камуністкая ячэйка з 6 членаў і Саюз Моладзі з 13. Адбыліся 4 мітынгі, 3 лекцыі і пастаўлены адзін спэктакль.

—

Панам ня верацъ.

Белапалякі пры адступленьнях палохаюць жыхароў тым, нібы бальшавікі забіваюць і грабяць, аднак-жа сяляне вёскі Духоўшчыны Вілейскага павету аддаюць апошніе астаткі чырвонаармейцам і радастна іх спатыкаюць.

—

Замест паноў рабочые камітэты.

У Горадзкай воласьці Вілейскага павету Рэвалюцыйны Камітэт узяў на ўчот 25 маёнткаў і 46 хвальваркаў. Усе маёнткі і хвальваркі аддадзены пад нагляд рабочых камітэтаў. У вялікіх маёнтках побач з камітэтамі рабочых ёсьць і заведуючые.

—

Чырвоны тыл чырвонаму хронту.

У г. Дрысьсе вельмі добра прайшоў „Тыдзень хворага і раненага чырвонаармейца.“ У працы над правядзеньнем тыдню прымалі ўдзел камуністкіе гурткі вайсковых частак, якіе знаходзяцца ў павеце. Назьбірана падарункаў—каля 150 тысячаў грашыма, шмат хлеба, мукі, бялізны, палатна і інш.,—якіе перададзены па назначэньні.

—

Спэкулянтаў на работу.

Полацкі павятовы Рэв. Камітэт пастанавіў як найхутчэй адрамантаваць адзін млын Для гэтай работы змобілізавана 25 спэкулянтаў.

—

Трэба самім працаваць.

(Цітвянская вол. Ігуменскага павету).

Зямля некаторых маёнткаў, пакінутых панамі, часова разздзелена на часткі паміж сялян блізкіх вёсак і мястэчкаў і засяваецца, каб не пуставала. Гэта дужа добра. Але ня добра тое, што тые, хто ўзяў гэтую зямлю, робяцца новымі панкамі: ня хочуць на ёй працаваць самі, а наймаюць парабкоў, як рабілася і даўней.

Вось, напрыклад, маёнтак п. Няціеўскага, каля м. Рудзенску Ігуменскага павету. Тут зямлю ўзяліся абрабляць местачковые жыды; сяляне давалі ім гэту зямлю з ахвотаю, але казалі, каб толькі працавалі на ёй самі. Зямля была разьдзелена яшчэ пры палях. Але вышла з плугамі на поле толькі маленькая частка дробных гандляроў, а большые гандляры аддавалі свае кавалкі на частку, альбо за грошы іх зямлю засявалі сяляне.

Тое самае бачым мы і цяпер. Жыды—гандляры, назьбіраўшые шмат грошаў, плацяць па 25 р. у дзень царскімі, і на іх працуе той, хто ня мае сваей зямлі, альбо мае мала. Гэтак было пры палякох, даўней, але гэтага ня можа быць цяпер. Калі вы захацелі зямлі, дык працуйце на ёй самі, а не вяртайцеся да старой сыстэмы—эксплёатаваць другога. Ды што скажуць на вас сяляне? Яны будуць казаць, што вы ня здольны да гэтай працы.

А ці ж гэта праўда? Ці вы ня можаце так, як і мужык-селянін, ісьці за плугам і бараною, альбо з касою ў руках?

Кіньце сваё гандлярства-макляроства. Вучыцеся працаваць так, як працуе селянін, бярыце прыклад з яго. Пакажыце, што вы можаце жыць тою працаю, якою жыве большая частка людзей.

І сяляне інакш будуць глядзець на вас. Яны ўбачаць, што вы нічым ня розьніцеся ад іх, што вы працуеце так, як і яны. А зямелькі на нашай Беларусі хопіць усім, каб толькі была сіла ды ахвота да працы.

Калі будзем працаваць самі і працаваць усе тады, толькі і будзем жыць у згодзе, і тады ніякі вораг нас ня здолее.

Міхалка Вясковы.

—

Такіх трэба падцягнуць.

У мястэчку Глыбокім Дзісенскага павету цяпер быў, а нядаўна некуды выехаў, ваенна-палявы камэндант Палякоў, які добра застаўся ў памяці вясковага сялянства.

У вёсцы Мушкаты жыве нехта Казачок, які пры палякох быў прымушан польскімі ўладамі часова заняць па саду „Wójta gminy“. Кепскага гэты чалавек нікому не зрабіў. Вот камэндант даведаўся аб гэтым чалавеку і адзін раз прыяжджае да яго і гавора, што ён яго можа арыштаваць. Але ў гэты раз Казачка камэндант не арыштаваў, а прыказаў яму абавязкова на другі дзень з'явіцца ў яго канцэлярыю. Казачок прыказ споўніў і быў на суткі арыштован. На пытаньне Казачка за што ён быў арыштован, камэндант атказу ня даў. Казачок і да гэтуль ня ведае за што ён быў арыштован. Пасьля гэтага арышту камэндант і Казачок як быццам здружыліся, але што апошні спачуваў да першага дык гэта яму вядома. З'уляецца, бывала, Палякоў у „госьці“ да Казачка і пачынае гаварыць, што ён мае сілу яго арыштаваць (цягні, мол, тое і тое: давай!) Казачок трасецца, пачынае частаваць усім чым: яешняй, салам, маслам, мёдам.. А камэндант як абласаваўся мёдам, дык не захацеў ужо сам у „госьці“ езьдзіць, а стаў пасылаць з бутэлькамі нарачнага за мёдам (трэба ж мёду, мусіць, і жонцы яго). Мала гэтага, камэндант стаў находзіць у Казачка, каб у яго купіць па цьвёрдай цане з[ямы] сена не для арміі, а для свайго каня. Можа-бы камэндант і сена вырваў ад Казачка, але Казачок і для сябе гэткага ня меў, бо ўсе лугі вайной былі спустошаны.

У вёску Міхайлаўку гэты самы камэндант так сама часта езьдзіў у „госьці“ купляць бяз грошай мёд (а калі плаціў, нека орым дык па 50 рублёў царскімі за бутэльку, ці фунт) і выменіваць свайго коніка. Мёд у гэтай вёсцы даставаў і за грошы і бяз грошы, але коніка выменіць не ўдалося, бо хутка выехаў з Глыбокага.

Чырвонаармейцы і многа хто галадаюць, а камэндант мёд бяз грошай купляе, па цьвёрдай цане сена ад сялян вымагае ў той час, калі ў самога сялянства гэткага німа, свайго коніка праменьвае, пэўна, на „горшага“; гаворыць дажа, што самачынна рабіў обыскі, страху сялянам задае і застаўляе іх усім гэтым глядзець на Савецкую ўладу як на свайго ворага.

„Чудны дзялы твае Госпадзі“, толькі атпавядальные ўстановы аб гэтым ня ведаюць, а калі і ведаюць, дык маўчаць.

Глыбоцкі знаёмы.

—

Не хавайце, не адбяром!

Чырвонаармейцы ў лесе ля Ліды выкрылі яму са схованымі ў ёй з скрынямі сялянскіх рэчаў. Высьнілася, што рэчы прыналежаць сялянам в. Верхняя-Ліда і схаваны ад палякаў. Старшыня камуністкага гуртка прыказаў вярнуць знойдзеные рэчы іх уласьнікам. Даведаўшыся, што гэтак распарадзіўся камуніст, сяляне вельмі былі зьдзіўлены. Яны расказвалі, што палякі іх палохалі: „пачакайце, прыдуць камуністы—яны вам пакажуць, усё забяруць і саміх заражуць.

Па Менску.

Рабочая безпартыйная нарада.

4-га верасьня пачаліся выбары прадстаўнікоў на рабочую безпартыйную нараду, якая мае адбыцца 10 га верасьня Пакуль што найбольш выбіраюцца камуністы і спачуваючые ім.

—

Хочуць вярнуцца дамоў.

У Камісарыят Народнай Асьветы паступае шмат тэлеграм ад беларусаў-уцекачоў, якіе за час вайны заселі ў Расеі, каб іх назначылі тут на пасады настаўнікаў. Камісарыят Асьветы ў гэтым напрамку робіць залежные крокі.

Пачтовая скрынка.

Чырвонаармейцам капылянам.

Рэдакцыя дастала вашу заяву, але надрукаваць яе ня можа. Трэба паказаць факты, па якім можна пракanацца ў справядлівасьці вашых абвінавачаньняў Капыльскага Раўкому. А так—нічога нельга зразумець.

ПРЭЗІДЭНЦКАЯ БІБЛІЯТЭКА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

Друкарня Інвалідаў